

Βρυξέλλες, 1.6.2023
C(2023) 3448 final

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) .../... ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 1.6.2023

σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 101 παράγραφος 3 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε ορισμένες κατηγορίες συμφωνιών εξειδίκευσης

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

{SEC(2023) 212 final} - {SWD(2023) 167 final} - {SWD(2023) 168 final}

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) .../... ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 1.6.2023

σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 101 παράγραφος 3 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε ορισμένες κατηγορίες συμφωνιών εξειδίκευσης

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 2821/71 του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1971, περί εφαρμογής του άρθρου 85 παράγραφος 3 της Συνθήκης σε κατηγορίες συμφωνιών, αποφάσεων και εναρμονισμένων πρακτικών¹, και ιδίως το άρθρο 1 παράγραφος 1 στοιχείο γ),

Αφού δημοσίευσε σχέδιο του παρόντος κανονισμού²,

Κατόπιν διαβούλευσης με τη συμβουλευτική επιτροπή συμπράξεων και δεσποζουσών θέσεων,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Ο κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 2821/71 αναθέτει στην Επιτροπή την εξουσία να εκδίδει κανονισμούς σχετικούς με την εφαρμογή του άρθρου 101 παράγραφος 3 σε ορισμένες κατηγορίες συμφωνιών, αποφάσεων και εναρμονισμένων πρακτικών που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 101 παράγραφος 1 της Συνθήκης και αφορούν την εξειδίκευση, συμπεριλαμβανομένων των συμφωνιών που είναι αναγκαίες για την επίτευξή της.
- (2) Ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1218/2010 της Επιτροπής³ καθορίζει κατηγορίες συμφωνιών εξειδίκευσης τις οποίες η Επιτροπή θεωρεί ότι κατά κανόνα πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 101 παράγραφος 3 της Συνθήκης. Η ισχύς του κανονισμού αυτού λήγει στις 30 Ιουνίου 2023. Με βάση τη συνολικά θετική εμπειρία από την εφαρμογή του εν λόγω κανονισμού και τα αποτελέσματα της αξιολόγησής του, κρίνεται σκόπιμο να εκδοθεί νέος κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία.
- (3) Ο παρών κανονισμός αποσκοπεί στη διασφάλιση της αποτελεσματικής προστασίας του ανταγωνισμού και στην παροχή επαρκούς ασφάλειας δικαίου στις επιχειρήσεις. Κατά την επιδίωξη αυτών των στόχων πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η ανάγκη απλούστευσης της διοικητικής εποπτείας και του νομοθετικού πλαισίου στον μέγιστο δυνατό βαθμό.

¹ ΕΕ L 285 της 29.12.1971, σ. 46.

² ΕΕ C 120 της 15.3.2022, σ. 1.

³ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1218/2010 της Επιτροπής, της 14ης Δεκεμβρίου 2010, για την εφαρμογή του άρθρου 101 παράγραφος 3 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε ορισμένες κατηγορίες συμφωνιών εξειδίκευσης (ΕΕ L 335 της 18.12.2010, σ. 43).

- (4) Για την εφαρμογή του άρθρου 101 παράγραφος 3 της Συνθήκης με έκδοση κανονισμού, δεν είναι αναγκαίο να ορισθούν οι συμφωνίες εκείνες που δύνανται να εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 101 παράγραφος 1 της Συνθήκης. Κατά την ατομική αξιολόγηση των συμφωνιών σύμφωνα με το άρθρο 101 παράγραφος 1 της Συνθήκης, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη διάφορες παράμετροι, ιδίως δε η διάρθρωση της σχετικής αγοράς.
- (5) Το ευεργέτημα της απαλλαγής που θεσπίζεται με τον παρόντα κανονισμό πρέπει να περιορίζεται σε εκείνες τις συμφωνίες οι οποίες μπορεί να θεωρηθεί με επαρκή βαθμό βεβαιότητας ότι πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 101 παράγραφος 3 της Συνθήκης. Όταν η ισχύς των μετεχόντων μερών στην αγορά δεν υπερβαίνει ένα συγκεκριμένο επίπεδο, μπορεί, κατά κανόνα, να θεωρηθεί δεδομένο, για την εφαρμογή του άρθρου 101 παράγραφος 3 της Συνθήκης, ότι οι θετικές συνέπειες των συμφωνιών εξειδίκευσης υπερτερούν των τυχόν αρνητικών συνεπειών τους για τον ανταγωνισμό.
- (6) Ο παρών κανονισμός θα πρέπει να εφαρμόζεται σε συμφωνίες που αφορούν την κατασκευή αγαθών και την προπαρασκευή υπηρεσιών. Η προπαρασκευή υπηρεσιών αφορά δραστηριότητες που προηγούνται της παροχής υπηρεσιών σε πελάτες (για παράδειγμα, συνεργασία για τη δημιουργία ή τη λειτουργία πλατφόρμας μέσω της οποίας θα παρέχεται μια υπηρεσία). Η παροχή υπηρεσιών σε πελάτες δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, εκτός εάν τα μέρη συμφωνήσουν να παρέχουν από κοινού υπηρεσίες που προπαρασκευάζονται στο πλαίσιο της συμφωνίας εξειδίκευσης.
- (7) Οι συμφωνίες εξειδίκευσης είναι πολύ πιθανό να συμβάλουν στη βελτίωση της κατασκευής αγαθών ή της προπαρασκευής υπηρεσιών, καθώς και της διανομής τους, εάν τα μετέχοντα μέρη διαθέτουν δεξιότητες, περιουσιακά στοιχεία ή δραστηριότητες που αλληλοσυμπληρώνονται, διότι, στην περίπτωση αυτή, η συμφωνία τους επιτρέπει να εστιάζουν στην κατασκευή συγκεκριμένων αγαθών ή στην προπαρασκευή συγκεκριμένων υπηρεσιών και, ως εκ τούτου, να λειτουργούν αποτελεσματικότερα και να προμηθεύουν τα προϊόντα με φθηνότερο τρόπο. Εφόσον υπάρχουν συνθήκες αποτελεσματικού ανταγωνισμού, οι καταναλωτές θα λαμβάνουν κατά πάσα πιθανότητα το μερίδιο που τους αναλογεί από τα οφέλη που προκύπτουν.
- (8) Τα οφέλη αυτά μπορούν να προκύπτουν, πρώτον, από συμφωνίες στις οποίες ένα ή περισσότερα μέρη παραιτούνται εν όλω ή εν μέρει από την κατασκευή ορισμένων αγαθών ή την προπαρασκευή ορισμένων υπηρεσιών υπέρ ενός ή περισσότερων άλλων μερών (στο εξής: μονομερής εξειδίκευση)· δεύτερον, από συμφωνίες στις οποίες δύο ή περισσότερα μέρη παραιτούνται εν όλω ή εν μέρει από την κατασκευή ορισμένων, διαφορετικών μεταξύ τους, αγαθών ή από την προπαρασκευή ορισμένων, διαφορετικών μεταξύ τους, υπηρεσιών υπέρ ενός ή περισσότερων άλλων μερών (στο εξής: αμοιβαία εξειδίκευση)· και, τρίτον, από συμφωνίες στις οποίες δύο ή περισσότερα μέρη αναλαμβάνουν από κοινού την κατασκευή ορισμένων αγαθών ή την προπαρασκευή ορισμένων υπηρεσιών (στο εξής: από κοινού παραγωγή).
- (9) Η εφαρμογή του παρόντος κανονισμού σε συμφωνίες μονομερούς και αμοιβαίας εξειδίκευσης θα πρέπει να περιορίζεται στις περιπτώσεις εκείνες στις οποίες τα μετέχοντα μέρη δραστηριοποιούνται στην ίδια αγορά προϊόντος. Ωστόσο, δεν είναι αναγκαίο τα μέρη να δραστηριοποιούνται στην ίδια γεωγραφική αγορά. Επιπλέον, οι έννοιες της μονομερούς και αμοιβαίας εξειδίκευσης δεν θα πρέπει να υποχρεώνουν τα μέρη να μειώσουν την παραγωγική τους ικανότητα, δεδομένου ότι αρκεί να μειώσουν τους όγκους παραγωγής τους.

- (10) Προκειμένου τα ευεργετικά αποτελέσματα της εξειδίκευσης να διασφαλίζονται χωρίς κάποιο από τα μετέχοντα μέρη να εγκαταλείπει εντελώς την αγορά όσον αφορά τα επόμενα στάδια της παραγωγής, οι συμφωνίες μονομερούς και αμοιβαίας εξειδίκευσης θα πρέπει να διέπονται από τον παρόντα κανονισμό μόνον εφόσον προβλέπουν υποχρεώσεις προμήθειας και αγοράς. Οι υποχρεώσεις προμήθειας και αγοράς μπορεί να έχουν αποκλειστικό χαρακτήρα, χωρίς αυτό να είναι αναγκαίο.
- (11) Ο παρών κανονισμός θα πρέπει να εφαρμόζεται σε συμφωνίες από κοινού παραγωγής που συνάπτονται από μέρη τα οποία δραστηριοποιούνται ήδη στην ίδια αγορά προϊόντος, αλλά και από μέρη τα οποία επιθυμούν να εισέλθουν στην αγορά προϊόντος μέσω της συμφωνίας από κοινού παραγωγής. Η έννοια της συμφωνίας από κοινού παραγωγής δεν θα πρέπει να υποχρεώνει τα μέρη να περιορίσουν τις ατομικές τους δραστηριότητες όσον αφορά την κατασκευή αγαθών ή την προπαρασκευή υπηρεσιών, οι οποίες δεν εμπίπτουν στην υπό κατάρτιση συμφωνία από κοινού παραγωγής.
- (12) Όταν το μερίδιο που κατέχουν τα μέρη στη σχετική αγορά των προϊόντων τα οποία αποτελούν αντικείμενο συμφωνίας εξειδίκευσης δεν υπερβαίνει ένα συγκεκριμένο επίπεδο, μπορεί να θεωρηθεί δεδομένο ότι η συμφωνία αυτή συνεπάγεται, κατά κανόνα, οικονομικά οφέλη υπό τη μορφή οικονομιών κλίμακας ή φάσματος ή καλύτερων τεχνολογιών παραγωγής, ενώ ταυτόχρονα εξασφαλίζει για τους καταναλωτές το μερίδιο που τους αναλογεί από τα οφέλη που προκύπτουν.
- (13) Εάν τα προϊόντα που εμπίπτουν σε συμφωνία εξειδίκευσης είναι ενδιάμεσα προϊόντα που χρησιμοποιούνται εν όλω ή εν μέρει, με δέσμιο τρόπο, από ένα ή περισσότερα μετέχοντα μέρη ως εισροή για τη δική τους παραγωγή ορισμένων παρεπόμενων προϊόντων τα οποία πωλούν εν συνεχεία στην αγορά, η απαλλαγή βάσει του παρόντος κανονισμού θα πρέπει να χορηγείται υπό την προϋπόθεση ότι το μερίδιο που κατέχουν τα μέρη στη σχετική αγορά των εν λόγω παρεπόμενων προϊόντων δεν υπερβαίνει ένα συγκεκριμένο επίπεδο. Σ' αυτή την περίπτωση, αν λαμβανόταν υπόψη το μερίδιο αγοράς των μερών μόνο στο επίπεδο των ενδιάμεσων προϊόντων, θα αγνοούνταν ο πιθανός κίνδυνος αποκλεισμού των ανταγωνιστών ή αύξησης της τιμής των εισροών για τους ανταγωνιστές στο επίπεδο των παρεπόμενων προϊόντων.
- (14) Σε περίπτωση υπέρβασης του ορίου μεριδίου αγοράς που τίθεται με τον παρόντα κανονισμό ή μη πλήρωσης άλλων όρων του παρόντος κανονισμού, δεν πρέπει να θεωρείται κατά τεκμήριο ότι οι συμφωνίες εξειδίκευσης εμπίπτουν στις διατάξεις του άρθρου 101 παράγραφος 1 της Συνθήκης ή ότι δεν πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 101 παράγραφος 3 της Συνθήκης. Στις περιπτώσεις αυτές, είναι αναγκαίο να διενεργείται ατομική αξιολόγηση της συμφωνίας εξειδίκευσης δυνάμει του άρθρου 101 της Συνθήκης.
- (15) Η απαλλαγή που θεσπίζεται με τον παρόντα κανονισμό δεν θα πρέπει να εφαρμόζεται σε συμφωνίες που περιλαμβάνουν περιορισμούς οι οποίοι δεν είναι απολύτως αναγκαίοι για την επίτευξη των θετικών αποτελεσμάτων που παράγουν οι συμφωνίες εξειδίκευσης. Καταρχήν, το ευεργέτημα της απαλλαγής που θεσπίζεται με τον παρόντα κανονισμό δεν θα πρέπει να ισχύει για συμφωνίες που περιέχουν ορισμένους σοβαρούς περιορισμούς του ανταγωνισμού, όπως ο προκαθορισμός τιμών έναντι τρίτων μερών, οι περιορισμοί επί του όγκου παραγωγής ή επί των πωλήσεων και η κατανομή των αγορών ή της πελατείας, τούτο δε ανεξάρτητα από το μερίδιο αγοράς των μερών.
- (16) Το όριο του μεριδίου αγοράς, η μη απαλλαγή ορισμένων συμφωνιών και οι προϋποθέσεις που προβλέπονται από τον παρόντα κανονισμό εξασφαλίζουν εν γένει

ότι οι συμφωνίες στις οποίες εφαρμόζεται η απαλλαγή κατά κατηγορία δεν παρέχουν στα μέρη τη δυνατότητα να καταργήσουν τον ανταγωνισμό για σημαντικό μέρος των σχετικών αγαθών ή υπηρεσιών.

- (17) Ο παρών κανονισμός θα πρέπει να προσδιορίζει συνήθεις περιπτώσεις στις οποίες μπορεί να θεωρηθεί σκόπιμη η ανάκληση του ευεργετήματος της απαλλαγής που θεσπίζεται με τον παρόντα κανονισμό, σύμφωνα με το άρθρο 29 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1/2003 του Συμβουλίου⁴.
- (18) Για να διευκολυνθεί η σύναψη συμφωνιών εξειδίκευσης που μπορεί να έχουν επιπτώσεις στη διάρθρωση των επιχειρήσεων που μετέχουν σ' αυτές, η διάρκεια ισχύος του παρόντος κανονισμού θα πρέπει να καθοριστεί στα 12 έτη,

ΕΞΕΛΩΣΕ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

Άρθρο 1

Ορισμοί

1. Για την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:
- 1) «συμφωνία εξειδίκευσης»: συμφωνία μονομερούς εξειδίκευσης, συμφωνία αμοιβαίας εξειδίκευσης ή συμφωνία από κοινού παραγωγής·
- α) «συμφωνία μονομερούς εξειδίκευσης»: η συμφωνία μεταξύ δύο ή περισσότερων μερών που δραστηριοποιούνται στην ίδια αγορά προϊόντος, δυνάμει της οποίας ένα ή περισσότερα από τα μετέχοντα μέρη συμφωνούν να διακόψουν εν όλω ή εν μέρει την παραγωγή ορισμένων προϊόντων ή να απέχουν από την παραγωγή των εν λόγω προϊόντων και να τα προμηθεύονται από άλλο ή άλλα μετέχοντα μέρη που συμφωνούν να παράγουν και να τους προμηθεύουν τα προϊόντα αυτά·
- β) «συμφωνία αμοιβαίας εξειδίκευσης»: η συμφωνία μεταξύ δύο ή περισσότερων μερών που δραστηριοποιούνται στην ίδια αγορά προϊόντος, δυνάμει της οποίας δύο ή περισσότερα μετέχοντα μέρη συμφωνούν σε αμοιβαία βάση να διακόψουν ή να απέχουν, εν όλω ή εν μέρει, από την παραγωγή ορισμένων, διαφορετικών μεταξύ τους, προϊόντων και να προμηθεύονται τα προϊόντα αυτά από ένα ή περισσότερα από τα άλλα μετέχοντα μέρη, τα οποία συμφωνούν να τα παράγουν και να τους τα προμηθεύουν·
- γ) «συμφωνία από κοινού παραγωγής»: η συμφωνία δυνάμει της οποίας δύο ή περισσότερα μέρη συμφωνούν να παράγουν από κοινού ορισμένα προϊόντα·
- 2) «συμφωνία»: συμφωνία μεταξύ επιχειρήσεων, απόφαση ένωσης επιχειρήσεων ή εναρμονισμένη πρακτική·
- 3) «προϊόν»: αγαθό ή υπηρεσία, περιλαμβανομένων τόσο των ενδιάμεσων αγαθών ή υπηρεσιών όσο και των τελικών αγαθών ή υπηρεσιών, με εξαίρεση τις υπηρεσίες διανομής και μίσθωσης·

⁴ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1/2003 του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2002, για την εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού που προβλέπονται στα άρθρα 81 και 82 της συνθήκης (ΕΕ L 1, της 4.1.2003, σ. 1).

- 4) «παραγωγή»: η κατασκευή αγαθών ή η προπαρασκευή υπηρεσιών, περιλαμβανομένης της παραγωγής μέσω υπεργολαβίας·
 - 5) «προπαρασκευή υπηρεσιών»: κάθε δραστηριότητα που προηγείται της παροχής υπηρεσιών σε πελάτες·
 - 6) «προϊόν εξειδίκευσης»: το προϊόν το οποίο παράγεται βάσει συμφωνίας εξειδίκευσης·
 - 7) «παρεπόμενο προϊόν»: το προϊόν για το οποίο το προϊόν εξειδίκευσης χρησιμοποιείται ως εισροή από ένα ή περισσότερα μετέχοντα μέρη και το οποίο πωλείται από τα εν λόγω μέρη στην αγορά·
 - 8) «σχετική αγορά»: η σχετική αγορά προϊόντος και η σχετική γεωγραφική αγορά στις οποίες ανήκουν τα προϊόντα εξειδίκευσης και, επιπλέον, στην περίπτωση που τα προϊόντα εξειδίκευσης αποτελούν ενδιάμεσα προϊόντα που χρησιμοποιούνται εν όλω ή εν μέρει, με δέσμιο τρόπο, από ένα ή περισσότερα μετέχοντα μέρη ως εισροή για την παραγωγή παρεπόμενων προϊόντων, η σχετική αγορά προϊόντος και η σχετική γεωγραφική αγορά στις οποίες ανήκουν τα παρεπόμενα προϊόντα·
 - 9) «ανταγωνιζόμενη επιχείρηση»: ο πραγματικός ή ο δυνητικός ανταγωνιστής:
 - α) «πραγματικός ανταγωνιστής»: η επιχείρηση που ασκεί δραστηριότητες στην ίδια σχετική αγορά·
 - β) «δυνητικός ανταγωνιστής»: η επιχείρηση η οποία, αν δεν υπήρχε η συμφωνία εξειδίκευσης, θα μπορούσε, βάσει ρεαλιστικών στοιχείων και όχι απλώς ως θεωρητικό ενδεχόμενο, να αναλάβει, εντός το πολύ τριών ετών, τις αναγκαίες συμπληρωματικές επενδύσεις ή τυχόν άλλες απαραίτητες δαπάνες προκειμένου να εισέλθει στη σχετική αγορά·
 - 10) «υποχρέωση αποκλειστικής προμήθειας»: η υποχρέωση μη εφοδιασμού με τα προϊόντα εξειδίκευσης ανταγωνιζόμενων επιχειρήσεων, πλην μετέχοντος ή μετεχόντων στη συμφωνία εξειδίκευσης μερών·
 - 11) «υποχρέωση αποκλειστικής αγοράς»: η υποχρέωση αγοράς των προϊόντων εξειδίκευσης μόνον από μέρος ή μέρη που μετέχουν στη συμφωνία εξειδίκευσης·
 - 12) ως «από κοινού», στο πλαίσιο της διανομής, νοούνται οι δραστηριότητες:
 - α) που εκτελούνται από κοινό κλιμάκιο, φορέα ή επιχείρηση· ή
 - β) τις οποίες αναλαμβάνει από κοινού ορισθείς τρίτος διανομέας, σε αποκλειστική ή μη αποκλειστική βάση, υπό τον όρο ότι ο εν λόγω τρίτος δεν συνιστά ανταγωνιζόμενη επιχείρηση·
 - 13) «διανομή»: η πώληση και η προμήθεια προϊόντων εξειδίκευσης σε πελάτες, περιλαμβανομένης της διάθεσής τους στο εμπόριο.
2. Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, οι όροι «επιχείρηση» και «μέρος» περιλαμβάνουν και τις αντίστοιχες συνδεδεμένες επιχειρήσεις τους. Ως «συνδεδεμένες επιχειρήσεις» νοούνται:

- 1) οι επιχειρήσεις στις οποίες ένα μετέχον στη συμφωνία εξειδίκευσης μέρος διαθέτει, άμεσα ή έμμεσα, ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα δικαιώματα ή εξουσίες:
 - α) την εξουσία να ασκεί περισσότερο από το ήμισυ των δικαιωμάτων ψήφου·
 - β) την εξουσία να διορίζει περισσότερα από τα μισά μέλη του εποπτικού συμβουλίου, του διοικητικού συμβουλίου ή των οργάνων που εκπροσωπούν νόμιμα την επιχείρηση·
 - γ) το δικαίωμα να διαχειρίζεται τις υποθέσεις της επιχείρησης·
- 2) οι επιχειρήσεις οι οποίες, άμεσα ή έμμεσα, διαθέτουν, έναντι ενός μετέχοντος στη συμφωνία εξειδίκευσης μέρους, ένα ή περισσότερα από τα δικαιώματα ή εξουσίες που απαριθμούνται στο σημείο 1)·
- 3) οι επιχειρήσεις σε σχέση με τις οποίες επιχείρηση που αναφέρεται στο σημείο 2) διαθέτει, άμεσα ή έμμεσα, ένα ή περισσότερα από τα δικαιώματα ή εξουσίες που απαριθμούνται στο σημείο 1)·
- 4) οι επιχειρήσεις σε σχέση με τις οποίες ένα μετέχον στη συμφωνία εξειδίκευσης μέρος, μαζί με μία ή περισσότερες από τις επιχειρήσεις που αναφέρονται στα σημεία 1), 2) ή 3), ή σε σχέση με τις οποίες δύο ή περισσότερες από τις τελευταίες αυτές επιχειρήσεις, διαθέτουν από κοινού ένα ή περισσότερα από τα δικαιώματα ή εξουσίες που απαριθμούνται στο σημείο 1)·
- 5) οι επιχειρήσεις στις οποίες ένα ή περισσότερα από τα δικαιώματα ή εξουσίες που απαριθμούνται στο σημείο 1) κατέχονται από κοινού από:
 - α) μετέχοντα στη συμφωνία εξειδίκευσης μέρη ή αντίστοιχες συνδεδεμένες επιχειρήσεις τους που αναφέρονται στα σημεία 1) έως 4)·
 - β) ένα ή περισσότερα μετέχοντα στη συμφωνία εξειδίκευσης μέρη ή μία ή περισσότερες συνδεδεμένες επιχειρήσεις τους που αναφέρονται στα σημεία 1) έως 4), και ένα ή περισσότερα τρίτα μέρη.

Άρθρο 2

Απαλλαγή

1. Σύμφωνα με το άρθρο 101 παράγραφος 3 της Συνθήκης και τηρουμένων των διατάξεων του παρόντος κανονισμού, το άρθρο 101 παράγραφος 1 της Συνθήκης δεν εφαρμόζεται στις συμφωνίες εξειδίκευσης.
2. Η απαλλαγή που θεσπίζεται με την παράγραφο 1 εφαρμόζεται στο μέτρο που οι εν λόγω συμφωνίες περιλαμβάνουν περιορισμούς του ανταγωνισμού που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 101 παράγραφος 1 της Συνθήκης.
3. Η απαλλαγή που θεσπίζεται με την παράγραφο 1 εφαρμόζεται επίσης σε συμφωνίες εξειδίκευσης που περιλαμβάνουν διατάξεις σχετικά με την εκχώρηση ή τη χορήγηση αδειών εκμετάλλευσης δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας σε ένα ή περισσότερα από τα μετέχοντα μέρη, υπό την προϋπόθεση ότι οι διατάξεις αυτές σχετίζονται άμεσα με την εφαρμογή της συμφωνίας και είναι αναγκαίες γι' αυτήν και δεν αποτελούν το πρωταρχικό αντικείμενο της συμφωνίας.
4. Η απαλλαγή που θεσπίζεται με την παράγραφο 1 εφαρμόζεται επίσης στις συμφωνίες εξειδίκευσης στις οποίες:

- α) τα μέρη αποδέχονται υποχρέωση αποκλειστικής αγοράς ή αποκλειστικής προμήθειας· ή
- β) τα μέρη διανέμουν από κοινού τα προϊόντα εξειδίκευσης.

Άρθρο 3

Όριο μεριδίου αγοράς

1. Η απαλλαγή που θεσπίζεται με το άρθρο 2 εφαρμόζεται υπό την προϋπόθεση ότι τα μετέχοντα μέρη διαθέτουν συνολικό μερίδιο αγοράς που δεν υπερβαίνει το 20 % στη σχετική αγορά ή αγορές στις οποίες ανήκουν τα προϊόντα εξειδίκευσης.
2. Σε περίπτωση που τα προϊόντα εξειδίκευσης αποτελούν ενδιάμεσα προϊόντα που χρησιμοποιούνται εν όλω ή εν μέρει, με δέσμιο τρόπο, από ένα ή περισσότερα μετέχοντα μέρη ως εισροή για την παραγωγή παρεπόμενων προϊόντων, τα οποία επίσης πωλούν, η απαλλαγή που θεσπίζεται με το άρθρο 2 εφαρμόζεται μόνον εφόσον πληρούνται αμφότερες οι ακόλουθες προϋποθέσεις:
 - α) το συνολικό μερίδιο αγοράς των μερών δεν υπερβαίνει το 20 % στη σχετική αγορά ή αγορές στις οποίες ανήκουν τα προϊόντα εξειδίκευσης·
 - β) το συνολικό μερίδιο αγοράς των μερών δεν υπερβαίνει το 20 % στη σχετική αγορά ή αγορές στις οποίες ανήκουν τα παρεπόμενα προϊόντα.

Άρθρο 4

Εφαρμογή του ορίου μεριδίου αγοράς

Για την εφαρμογή του ορίου μεριδίου αγοράς που προβλέπεται στο άρθρο 3 εφαρμόζονται οι ακόλουθοι κανόνες:

- α) τα μερίδια αγοράς υπολογίζονται με βάση την αξία των πωλήσεων στην αγορά· εάν δεν υπάρχουν στοιχεία για την αξία των πωλήσεων στην αγορά, μπορούν να χρησιμοποιηθούν εκτιμήσεις που βασίζονται σε άλλες αξιόπιστες πληροφορίες σχετικά με την αγορά, συμπεριλαμβανομένου του όγκου των πωλήσεων στην αγορά·
- β) τα μερίδια αγοράς υπολογίζονται με βάση τα στοιχεία που αφορούν το προηγούμενο ημερολογιακό έτος ή, αν το προηγούμενο ημερολογιακό έτος δεν είναι αντιπροσωπευτικό της θέσης των μερών στη σχετική αγορά ή στις σχετικές αγορές, υπολογίζονται ως ο μέσος όρος των μεριδίων αγοράς των μερών κατά τα τρία προηγούμενα ημερολογιακά έτη·
- γ) το μερίδιο αγοράς που κατέχουν οι επιχειρήσεις που αναφέρονται στο άρθρο 1 παράγραφος 2 σημείο 5) επιμερίζεται εξίσου σε κάθε επιχείρηση που έχει ένα ή περισσότερα από τα δικαιώματα ή εξουσίες που απαριθμούνται στο άρθρο 1 παράγραφος 2 σημείο 1)·
- δ) εάν τα μερίδια αγοράς που προβλέπονται στο άρθρο 3 δεν υπερβαίνουν αρχικά το 20 %, αλλά αργότερα υπερβούν το όριο αυτό σε τουλάχιστον μία σχετική αγορά, η απαλλαγή που θεσπίζεται με το άρθρο 2 εξακολουθεί να εφαρμόζεται για διάστημα δύο συναπτών ημερολογιακών ετών μετά το έτος κατά το οποίο σημειώθηκε για πρώτη φορά η υπέρβαση του ορίου του 20 %.

Άρθρο 5

Περιορισμοί ιδιαίτερης σοβαρότητας

Η απαλλαγή που θεσπίζεται με το άρθρο 2 δεν εφαρμόζεται στις συμφωνίες εξειδίκευσης οι οποίες, άμεσα ή έμμεσα, μεμονωμένα ή σε συνδυασμό με άλλους παράγοντες που υπόκεινται στον έλεγχο των μερών, έχουν ως σκοπό κάποιο από τα ακόλουθα:

- α) τον προκαθορισμό τιμών κατά την πώληση των προϊόντων εξειδίκευσης προς τρίτους, με εξαίρεση τον προκαθορισμό των τιμών που χρεώνονται σε άμεσους πελάτες στο πλαίσιο από κοινού διανομής·
- β) τον περιορισμό του όγκου της παραγωγής ή των πωλήσεων, με εξαίρεση:
 - i) διατάξεις που αφορούν τη συμφωνηθείσα ποσότητα προϊόντων στο πλαίσιο συμφωνιών μονομερούς ή αμοιβαίας εξειδίκευσης·
 - ii) τον καθορισμό της παραγωγικής ικανότητας και του όγκου παραγωγής στο πλαίσιο συμφωνίας από κοινού παραγωγής·
 - iii) τον καθορισμό στόχων ως προς τις πωλήσεις στο πλαίσιο από κοινού διανομής·
- γ) την κατανομή των αγορών ή της πελατείας.

Άρθρο 6

Ανάκληση σε μεμονωμένες περιπτώσεις από την Επιτροπή

1. Η Επιτροπή δύναται να ανακαλεί το ευεργέτημα της απαλλαγής που θεσπίζεται με τον παρόντα κανονισμό, δυνάμει του άρθρου 29 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1/2003, όταν, σε μια συγκεκριμένη περίπτωση, διαπιστώνει ότι μια συμφωνία εξειδίκευσης στην οποία εφαρμόζεται η απαλλαγή που θεσπίζει ο παρών κανονισμός παράγει, παρά ταύτα, αποτελέσματα που δεν συνάδουν με το άρθρο 101 παράγραφος 3 της Συνθήκης.
2. Η Επιτροπή δύναται να ανακαλεί το ευεργέτημα της απαλλαγής που θεσπίζεται με τον παρόντα κανονισμό, δυνάμει του άρθρου 29 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1/2003, ιδίως όταν η σχετική αγορά παρουσιάζει υψηλό βαθμό συγκέντρωσης και ο ανταγωνισμός είναι ήδη χαμηλός, για παράδειγμα λόγω ενός ή περισσότερων από τα ακόλουθα:
 - α) των επιμέρους θέσεων στην αγορά άλλων συμμετεχόντων στην αγορά·
 - β) των σχέσεων μεταξύ άλλων συμμετεχόντων στην αγορά, όπως δημιουργούνται από παράλληλες συμφωνίες εξειδίκευσης·
 - γ) των σχέσεων μεταξύ των μερών και άλλων συμμετεχόντων στην αγορά.

Άρθρο 7

Ανάκληση σε μεμονωμένες περιπτώσεις από αρχή ανταγωνισμού κράτους μέλους

Η αρχή ανταγωνισμού κράτους μέλους δύναται να ανακαλεί το ευεργέτημα της απαλλαγής που θεσπίζεται με τον παρόντα κανονισμό, όταν πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 29 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1/2003.

Άρθρο 8

Μεταβατική περίοδος

Η απαγόρευση που προβλέπεται στο άρθρο 101 παράγραφος 1 της Συνθήκης δεν εφαρμόζεται κατά το χρονικό διάστημα από την 1η Ιουλίου 2023 έως τις 30 Ιουνίου 2025 σε σχέση με συμφωνίες οι οποίες βρίσκονται ήδη σε ισχύ την 30ή Ιουνίου 2023 και οι οποίες δεν πληρούν μεν τις προϋποθέσεις απαλλαγής βάσει του παρόντος κανονισμού, αλλά πληρούν τις προϋποθέσεις απαλλαγής βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1218/2010.

Άρθρο 9

Έναρξη ισχύος και εφαρμογή

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την 1η Ιουλίου 2023.

Εφαρμόζεται έως τις 30 Ιουνίου 2035.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Βρυξέλλες, 1.6.2023

Για την Επιτροπή

Η Πρόεδρος

Ursula VON DER LEYEN